

„Soča“ izhaja vsak petek in velja po pošti prejemanja ali v Gorici na dom pošiljana:

Vse leto f. 4.40
Pol leta „ 2.20
Četrt leta „ 1.10

Pri oznanilih in tako tudi pri „poslanicah“ se plačuje za navadno tristočno vrsto:

8 kr. če se tiska 1 krat
7 „ „ „ 2 „
6 „ „ „ 3 „

Za večje črke po prostoru

SOČA

Posamezne številke se dobivajo po 8 kr. v tobakarnicah v gosposki ulici blizu „treh kron“, na starem trgu in v banški ulici ter v Trstu, via Cassina.

Dopisi naj se blagovoljno pošiljajo uredništvu „Soče“ v Gorici na Travniku 16, I., naročnina pa opravištvu „Soče“ Via della Croce št. 4. II.

Rokopisi se ne vračajo; dopisi naj se blagovoljno frankujejo. — Delalcem in drugim nepremožnim se naročnina znižuje, ako se oglase pri opravištvu.

„Slovensko bralno in podporno društvo v Gorici.“

II.

Podporno društvo izplačalo je v I. pololetji podporničarjem podpor 358 gl. 80 kr., pogrebni stroškov pa 15 gl., za zdravnika 69 gl., za zdravnika 69 gl. 6 kr., skupno 511 gl. 86 kr. Društveniki so pa vplačali za I. poluleto le 412 gl. 40 kr., tedaj manjše 99 gl. 46 kr., katero svoto je odbor pokrtil z vplačili zastanih pristojbin in s predplačili za drugo društveno poluleto.

Razvidno je tedaj, da odbor vplačila društvenikov društvenikom samim vrača v polnem znesku. Druge dohodke pa potrebuje odbor v pokrivenje raznovrstnih stroškov in sicer: za najemnino, časopise, knjige, muzikalije, društveno pohištvo itd. Takih stroškov naraslo je do konca maja t. l. 188 gl. 51 kr., med tem ko je došlo na doneskih podpirateljev, mesečnih bralnih udov, darovih in veselilnih čistih dohodkih 310 gl. 48 kr. Preostanke teh dohodkov naklada odbor obrestonosno samo v korist podpornih udov. Podpornim udom nalagajo se obrestonosno vplačila mnogostevilnih društvenih podpirateljev. Tedaj donajajo podpornim udom njih doneski stoterne obresti, posebno tudi iz tega vzroka, ker se njim pripadajoča društvena glavica ne množi vsled njih uplačil, ampak le po društvenih podpirateljih.

Se bolj očitna je korist, katero uživajo podporni udje pri podpornem društvu, ako primerimo vplačila podpiranih društvenikov z izplačili, katera so prejeli. V ta namen pa treba ločiti podporne ude v redne in izredne. Redni podporni udje so dobili v I. poluleti podpor 332 gl. Vplačani doneski dotičnih udov za dobo od njih pristopa do konca društvenega prvega poluleta znašajo pa 252 gl., tedaj 80 gl. manjše nego podpore v denaru, ne oziroma se na brezplačno zdravlila, na brezplačno zdravniško pomoč in na podpore, katere so vze v preteklih društvenih letih uživali.

Zadnje imenovane v polni meri užite pravice pa gotovo presegajo znesek izplačan od odbora za zdravlila in zdravnik; t. j. ako bi se bili bolniki lečili zunaj društva, stala bi jih bila zdravnik in zdravlila več nego je društvo v ta namen potrosilo. Razvidi se iz računov lekarnic, da iznašajo zdravilni stroški poprečno za osebo 2 gl. 58 kr., za zdravniški prepis ali recept pa okroglih 50 novcev; da znaša številno zdravniških receptov 140, da pride tedaj poprečno na vsakega bolnega podpornega uda 5 zdravniških obiskov, v katerem številu niso uštetih zdravniških obiskov, pri katerih ni predpisal društveni zdravnik posebnih zdravil. Na ta način bi iznašale podpore izplačane podpornim udom najmanj 532 gl., tako da bi izplačila ali njih vrednost znašala 280 gl. več nego uplačila udov.

V dokaz slednje terditve služi razmerje med vplačili in izplačili posameznih društvenikov. En društvenik vplačal je za dobo od svojega pristopa k društvu do svoje smrti 21 gl., a dobil je samo podpor v denaru 73 gl., tedaj 52 gl. več nego iznašajo uplačila, poleg tega pa še brezplačno zdravniško pomoč in brezplačna zdravlila. Drug ud, ki je še sedaj bolan, dobil je podpor 41 gl. za dosedanje vplačilo v znesku 9 gl.; tretji za vplačanih 18 gl. dobil je podpore 25 gl. 60 kr. itd.

Koristi izrednih podpornih udov so pa še večje. Izrednim podpornim udom je izplačalo društvo 98 gl. 80 kr. Vplačila dotičnih pa znašajo od dne pristopa do konca društvenega I. poluleta le 44 gl. 10 kr. Posamečni udje so pa prejeli za vplačilo 11 gl. 40 kr., 4 gl. 80 kr. podporo po 80 gl. 40 kr., 43 gl. 60 kr. Sploh je razvidno iz računa, da prav vrsta izrednih podpornih udov društvo največ stane, a da najmanjše doprinese. To trditev dokazuje neovrgljiva okoliščina, da je celo pristojbina mesečnih doneskov nižja nego so izplačane podpore. Odbor je za tega delj sklenil vrsto izrednih podpornih udov časoma opustiti.

Naj sledi še nekoliko opomb o visokosti me-

sečnih doneskov pri podpornem društvu v primeri z doneski pri drugih društvih, ter o splošni koristi našega društva.

Za enako vplačilo dobi društvenik pri prvem avstrijskem uradniškem društvu pravico do šestmesečne podpore v znesku 75 gl. ter po šestmesečnem bolehanji do doneska iz obsega zaloga. Ud slovenskega bralnega in podpornega društva stoji veliko bolje; on dobi pa pravico do trimesečne podpore po 40 kr. na dan, do devetmesečne podpore po 20 kr., skupno do svote 91 gl., dalje do brezplačne zdravniške pomoči ter do brezplačnih zdravil. Pri uradniškem društvu bode donesek iz obsega zaloga enak pravici do zdravniške pomoči in do zdravil pri podpornem društvu. Tedaj dobi za enako vplačilo ud podpornega društva 16 gl. več podpore pri našem društvu nego pri navedenem uradniškem društvu. V enakem razmerju so tudi druga društva iz vzroka, ker nimajo vrste društvenih podpirateljev, kateri naše društvo v pravem pomenu besede vzdržujejo za tega del, kor jo društvo v splošno korist deželi in vsem deželanom.

Vsako leto ponavljajo se pritožbe o neznosnem bremenu bolnišničnih stroškov, katere morajo občine za svojo občinarje plačevati, kateri služijo na tujem. Pri vsaki priliki ponavljajo se prošnje, da bi se predno mogoče spremenila domovinska postava; a vsi klici so glas vprijočega v puščavi.

Domovinska postava varuje bogata mesta, a prezira uboge občine in še bolj ubožne občinarje, kateri morajo za delavce v mestni službi plačevati visoke občinske doklade v pokrivenje bolnišničnih stroškov takih občinarjev, katerim je skrb za bodočnost deveta briga, kateri niso udje podpornih društev ter se raji lečijo o času bolezní v bolnišnicah, ko na lastnem domu, gotovo le iz vzroka, ker bi jih lečenje preveliko stalo in bi še za vsakdanji kruh ne imeli. Delavci, kateri je dobil pri katerem si bodi društvu pravico do podpore, pravico do zdravniške pomoči in do zdravil, lečil se bode v družini, kder ima boljjo postrežbo ko v bolnišnici; ako se pa dá rajši prenesti v bolnišnico, plača društvo bolnišnične stroške. Tedaj ne prizadene bolan ud nobenih stroškov občini, v kateri je pristojen.

To korist podpornih društev spoznale so tudi druge dežele, druga mesta v naši državi. Podporno delavsko društvo na Štajerskem podpirata zaradi tega dežela in deželno glavno mesto, kakor tudi druga bogatejša mesta. Seveda je društvo v mnogo večji meri razvito nego naše slovensko bralno in podporno društvo. A tudi pri nas je zelo dovoljen pričetek, daljni razvitek društva je odvisen od daljne moralne in gnotne podpore rojakov goriških, kateri so vneti za blagor svojega naroda, svojih sodeželanov. Občine pa naj svojim občinarjem, iskajočim službo na tujem pri priložnosti, ko jim izročujejo domovinske liste, priporočajo pristop k podpornim slovenskim društvom. Kratke besede bodo imele za občino velik dobiček. Vzajemno delovanje v korist naroda, v korist naše dežele naj bode gaslo rojakov ter narodovih voditeljev; boljše bodočnost tedaj ne izostane.

Po volitvah.

Iz tolminskih hribov, 29. junija 1885.

Pod tem naslovom pisala si, ljuba „Soča“, že par krat v svojih uvodnih člankih o državno-zborskih volitvah, ter si svojim čitateljem iz dobrih in slabih izidov preteklih volitev podala veliko lepih naukov za prihodnost.

Posebno z volitvijo v veleposestvu si se veliko trudila pred in po volitvah; mislil bi kdo, da brezuspešno, toda vsaka stvar ima tudi svojo dobro stran; borni kmetje spoznamo enkrat naše visoke meže, ki bi imeli biti v takih slučajih prostemu kmetu vzor in vzgled, ker marsikje ima taka oseba med prostim ljudstvom še močan upliv, a prav v najvažnejšem trenutku so oni dejansko in prostovoljno pokazali, da so naši nasprotniki. Zavedni Slovenci, koliko zaupa-

nja in spoštovanja bomo mogli imeti v prihodnosti do tvojih mož?

Prosim pa, ljuba „Soča“, da bi blagovolila mal prostor mojemu prostemu peresu, ker želim naše slovenske kmečke volilce opomniti na neko stvar po volitvah.

Častno izpadle so naše volitve za nas kakor tudi za našega visokospoštovanega gospoda poslance; gotovo se zdaj vsak volilec ponosno spominja svoje storjene dolžnosti; izbrali smo si poslance, ki nam ga je preteklost priporočila; zastopal nas bo v najvišjem zboru; zagovarjal bo naše pravice, pa tudi odkrival visokemu zboru in slavnej vladi vse naše težnje; z eno besedo, izročili smo mu nado naše bodočnosti. Svosti smo si, da bode visokodušni gospod poslanec vestno izvrševal svoj poklic; zato pa slovenski volilci, občinski zastopniki in voljavni možje naših volilnih okrajev! ali bi ne bilo dobro, da bi prosili visokorodnega gospoda poslance, da bi, predno odide na svoj težavni posel na Dunaj, sklical po svojih volilnih okrajih posvetovalne shode, v katerih bi mu občine enoglasno in združena v raznih potrebah predložile svoje prošnje, ne radi tega, kakor bi mislili, da naš gospod poslanec ne vé naših potreb, ampak zato, da se tudi osebno spoznamo s svojim poslancem, kakor piše štajerski „Slovenski Gospodar“ v števil. 24. Tudi pri nas bi tak shod spoštovanje, ljubezen in zaupanje do gospoda poslance gotovo močno pospešil.

Drugič bi dal tak shod prav primeren povod, da bi se vpeljali tako potrebni županski shodi, o katerih je „Soča“ že večkrat pisala; kjer so jih do zdaj vpeljali, povod so kot koristni spoznali.

Predno bi se pa sklical tak shod, naj bi se nekaj časa poprej naznanil vsem županom; v tem času naj bi oni sklicali starešinstva k sejam, povabili naj bi tudi druge razumne možje, posebno volilce; pri sejah naj bi se posvetovali, katere potrebne stvari bodo pri shodu svojemu poslancu priporočali. Takih potreb imamo res še brez števila, vendar ena je za kmeta gotovo najpotrebnejša, za katero bi pač vse občine enoglasno prosile, in ta je priprava domovinske postave.

Razumni možje! posvetujte se, ali bi se plačevanje bolnišničnih stroškov ne dalo olajšati s postavo v takem smislu, kakor se je vpeljala vojaška taksa? Taka postava bi bila gotovo po vsem pravična, ker bi mlade in čvrste ljudi prisilila, da bi si v zdravih dneh od svojega zaslužka prihranili na slučaj bolezni. Ubogemu kmetu bi bilo s tem težko breme odvzeto, služedim ljudem pa bi se to malo poznalo, da bi primeroma od svojega zaslužka plačevali vsakoletno „službeno takso“.

Pri sklepu državnega zbora je presviti cesar v svojem prestolnem govoru posebno pohvalno omenil vpeljavo vojaške takse; še splošnejše pohvale vredna bi bila za kmečki stan upeljava „službene takse.“ Ako bi kdo vedel boljših nasvetov, naj bi jih pri shodu predlagal, ali pa vsaj po „Soči“ objavil, da bi jih potem soglasno gospodu poslancu priporočili. On se bo gotovo blagovoljno na nje oziral in se potrudil, poiskati sredstev za njih izpeljavo.

Dragi rojaki! častno storjen je prvi korak, pokazali ste, da ste zrelo, zavedno ljudstvo, ne zamerite storiti drug korak, ki prvi popolni. Nadaljujte pot, katere je sredno pričeta, da se nam vendar kdaj uresničijo nade boljše bodočnosti. Od strani gospoda poslance ni dvomiti, da nam tak shod napove, ako spozna našo željo, ker njemu je gotovo ljubo, da natančno pozna potrebe svojih volilcev. Vi občinski župani pa skrbite, ako bi se tišhodi uresničili, da bojo po razumnih, če tudi priprostitih možeh obilno zastopani. V domačih sejah resno in natančno pretresajte svoje potrebe, da kaj pametnega in koristnega sklenete. K zboru pošljite tvojih mož, ki veste od njih, da jim je v resnici mar za blagostanje svojega naroda, oziroma svoje ožje domovine, svojega okraja, svoje občine. Pri shodu pa skrbite, da se upeljejo županski shodi, pri katerih bi se obravnavale vse naše zanimive stvari in katerega naloga bi bila, svoje sklepe visokorodnemu gospodu poslancu objavljati, in njegovo

delovanje za nas v visokem zboru kakor tudi pri slavnej vladni na Dunaji s prošnjami podpirati, da se tako tudi ni deležne storimo besed presvitlega cesarja, ki je rekel „z združenimi močmi.“

Vsem slovenskim rodoljubom pa in vsem pošteno mislečim in za blagor domovine in milega naroda slovenskega vnetim možem ključem že zdaj v nadi blagodejnih shodov: Na svidenje; živili!

Dopisi.

Z Goriškega, dne 27. junija 1885. (Zdravniško spridevalo). V novjših raspisih učiteljskih služeb začelo se je zahtevati od vsakega učitelja, ki pride od zunaj v kak okraj, pri njegovem nameščenju zdravniško spridevalo. Čemu to? No, to ni težko uganiti. Mnogi učitelji dan danes bolečajo, hirajo, mrjô. To zlo bi gospodje šolaki oskrbniki radi zavrli. Nameščevali naj bi se samo učitelji krepkega zdravja, ki ne bolečajo, ne hirajo, ne mrjô. Namen je prav dober? Dvomimo pa, da bi taka naredba dosegla svoj namen. Oglejmo si stvar nekoliko bolje. Mimogrede bodi prej omenjeno, da naj se vsprejema na učiteljske samo zdrava in zmogljiva mladina.

Ko dovrši učiteljski kandidat učiteljske, tedaj se mu izpolni njegova vroča želja. Zdrav je, hvala Bogu! zdravnikovo spridevalo to tudi potrjuje; dobi učiteljsko ali vsaj podučiteljsko službo. Z mladeniškim navdušenjem za svoj poklic dohaja dan na dan v nisko, zadušilo in prenatlačeno šolsko sobo (takih je največ); tukaj tiči in se trudi z duhom in telesom po 5, 6 in še več ur. Če drugače ne, uže tukaj se prav lahko spočne kal bodoče bolezni. Kdor ne skuša, ne verjame, kaj se pravi poučevati po 5, 6 ur zaporedoma, zlasti v takšnih — sobah. A prod in po šoli čaka vestnega učitelja še dokaj dela s pripravljanjem in s popravljanjem nalog. Ako je učitelj tudi voditelj, ne manjka mu pisarije bodi si pri šolskem vodstvu, bodi si pri krajnem šolskem svetu. A pesnik in z njim narod zahteva še od njega, da ne samo „kar velela mu stan“, marveč „kar more mož je storiti dolžan.“

Te svoje mnogostranske naloge se učiteljstvo v obče zaveda. Žalibog, da se mu stavijo na pot vsakojake ovire. A za vse svoje delovanje žanje nemalokrat zgolj preziranje ali vsaj poniževalno pohvalo. Če tudi se v javnosti z ene strani priznava njegov „uzvišeni poklic“, odreka se mu vendar po drugej strani vsaka količjak večja samostalnost in boljši položaj v družbinem življenju, bodi si glede na osebo ali stan. Od njega zahteva se mnogo, a ostal naj bi rob, ki naj bi roboval raznim ustanovam, posameznim uplivnim a preširnim osebam na ljubo. (Memimo, da to bi se moglo le redno kedaj pripetiti Ur.) Vestnega a zavednega učitelja mora to vsekakor bolati do belih kosti ter mora zarediti črva trpkosti v njem, ki „gloje srce od zore do mraka, od mraka do dne.“

Oglejmo si še gmotno stanje učiteljstva. Kako pičli so pač njegovi dohodki v primeri z njegovim trudom. Podučitelj (in taki kakor tudi učiteljice, ki imajo še manjšo plačo, se kaj radi nameščujejo, ker so dober kup) ima 300 gl. plače. Kako more li s to plačo živeti omikan človek stanu primerno v sedanji draginji? Nič bolje se ne godi njegovemu tovarišu „učitelju“, ki ima javelne en stotak več, a mora tudi družino rediti. Le malo število učiteljev uživa nad 500 gl., a le redkokateri dobiva najvišjo učiteljsko plačo po 600 gl. ali čez. To je blizu toliko, kolikor dobivajo najnižji državni uradniki (kakor avskultanti in drugi) kot adjutum, to je: še le v podporo ali pomoč. Kako se da s tako „pomočjo“ živeti, vedo le ti dobro. In kar je pri njih le pomoč, „adjutum“, to je za učiteljstvo najvišja stalna plača, do katere došče, kakor smo uže omenili, redkokateri učitelj, med tem ko mora ogromna večina učiteljev zadovoljiti se z nižje odmerjenimi plačami. Zategadelj mora učitelj segati po sredstvih, mnogokrat njegovega stanu neprimernih, ki celo poklice zavirajo in zdravju škodujejo. Kolikor mu ne pokvari zdravju vsakdanji trud, stori to razno pomanjkanje in skrb za obstanek; „skrb vsak dan mu pomlajena nevesta; trpljenje in obup mu hlapca zvesta.“ Zatorej se mora srečnega imenovati marljiv učitelj, če pri takih razmerah ostane zdrav. Vsakdanje skušnje nam žalibog kažejo nasprotno.

Čudno je vendar, kako se mladina na vse mogoče načine vabi v ta stan. Tako so se s početkom tega šolskega leta zopet bobnali skupaj gojenci za kobaridsko pripravnico; a stariši se dajo pri nas kaj radi k temu nagniti. Drugače je to v Furlaniji; pomenljivo je, da n. pr. lani vsa Furlanija ni imela bajé niti enega učiteljskega pripravnika. To kaže, da znajo tamošnji stariši bolje prevdarjati, ko določujejo svojim poklice, v katerih se da, če ne bolje, vsaj laže stannu primerno živeti nego je to mogoče v učiteljskem stanu.

Če se pa v ta stan tolikanj vabi, naj se vsaj kaj bolje za nj skrbí. Žalibog, da se kaže v javnosti k temu premalo dobrohotnega razpoloženja. Hudo mora bolati zavednega človeka, ako

na priliko kedo, kakor smo v cenjene „Soči“ l. l. brali, taruajoče učiteljstvo kar k finančni straži zaganja. Nimamo ničesa proti poslednjemu stannu, a trdimo, da za to ni treba studirati učiteljskega izobraževališča ker se pride do njega tudi po krajšej poti. Na vsak način se to pravi, „dati kamen mesto kruba“.

Mesto takega žaljenja naj bi se raje učiteljstvo trudapolno neugodno stanje olajšalo vsaj v materijalnem oziru, da bi moglo vse svoje moči laže posvetiti svojemu poklicu. Saj vsakdo lahko spozna, da dohodki, odmerjeni učiteljstvu uže pred mnogimi leti, razmeram sedanjosti več ne zadostujejo, ker so cene sploh poskočile ter je življenje v obče dražje v vsakem oziru. Toraj naj bi se vendar plače času primerno uravnale. K temu naj pripomorejo vsi prijatelji narodne omike, šolstva in učiteljstva; to naj skušajo tudi merodajni krogi doseči. S tem priskrbijo učiteljstvu najboljše — zdravniško spridevalo.

Naz Sveto Goro, 5. julija 1885. — Solkanska fara praznovala je danes god in tisučletnico sv. Cirila in Metoda na Svetej Gori. Pač se na Slovenskem ni nikjer ta praznik praznoval tako slovesno in častitljivo nego tukaj! Vse duhovnije velike solkanske fare so združeno častile sv. aposteljna Cirila in Metoda. Čč. gg. duhovni so za varhe prav zgodaj opravili sv. mašo doma; potem so pa verne zbrali pod zastavo križa ter je v procesiji vedli k svetišču Marijinemu. Večina procesij se je združila vrhu Prevala, odtod so se skupno pomikale na goro in napolnile so vso velikanško cerkev.

Ob 9. je stopil dobro znani pridigar č. g. Anton Črv na leco. Pač nautušljiv pogled za pridigarja! ko vidi ta velikanški hram božji od oltarja do zadnjih vrat, od desne do leve napolnjen pazljivih poslušalcev — združeno vso staro faro, kar se pač uže mnogo desetletij ni zgodilo. Ni tukaj prostor, da bi hvalili izvrstno pridigo, ki nam je pradočila naš narod, kakoršen je bil in kakor je živel pred tisuč leti, ki nas je učila in vnela, biti sv. Cirilu in Metodu kristijanske hvaležnim za dar sv. vere: le željo in prošnjo naj izrečem do gospoda govornika, naj bi izvolil to pridigo v stalen spomenik današnje slavnosti na Svetej Gori izročiti v natis ali „Soči“ ali kakemu cerkvenemu listu.

Sv. mašo je opravil v. č. g. solkanski župnik z veliko asistenco. Kakor so bili po cerkvi združeni verniki iz vseh vikarij in pred oltarjem duhovniki, tako so združeno peli na kora peveci vse fare. Združili so se pevski zbori iz Cepovana, Grgarja in Solkana s posameznimi pevci družih krajev v volikanški zbor. Petje bilo je izborno in pravilno: maša Molitorjeva opus XII, uloge koralne brez orgelj. Orgljal je dvanajstletni nadarjeni dečko Martin Podgornik.

Po cerkvenem opravilu je gostoljubni g. vodja svetogorski povabil k svojej mizi gospode duhovnike, župane in učitelje, ter smo bili zopet združeni zastopniki posameznih občin solkanske fare. Pri tej priliki napil je cepovanski vikarij sv. očetu Leonu XIII., ki je sveta brata Cirila in Metoda tako visoko povzdignil v katoliške cerkvi, ter ju nam postavil v posebno priprošnika; župnik solkanski nazdravil je milostljivemu g. nadškofu, ki je z velikim veseljem dovolil, da se je slovesnost vršila na Svetej Gori; vikarij ravniški je pa vzdignil kozarec v čast presvitlemu cesarju, ki vse avstrijske narode objema z enako ljubeznijo in pravičnostjo.

Pač veliko molitve in svetih želja se je danes od tukaj vzdigovalo v nebeske višine, ki naj pomorejo k združenju vseh Slovencev v pravej veri.

Iz Prvačine, 6. julija. (Slavnost o priliki tisočletnice sv. bratov Cirila in Metoda.) Zopet smo doživeli v Prvačini krasen dan, katerega smemo s ponosom v domači zgodovini zabiležiti. Ta dan, nedeljo 5. julija, smo prav slovesno obhajali. Kakor ob vsakej priliki, ko gre za narodno reč, nismo hoteli Prvačanje niti zdaj biti najzadaji, in to tem manje, ker nosimo prvaško ime. Šramota bi bila za nas, ako bi delali nečast svojemu imenu. (Dobro; tega načela držite se vedno in povsod. Ur.)

Uže v soboto popoldne slišalo se je ubrano pritrkovanje zvonov in glasni grom topičev se je odmeval daleč po krasnej okolici in visoko do nebeskega oboka. Zvečer bil je razvitljen prvaški zvonik na vse štiri strani, tako tudi Kamenječelski hrib, na katerem je kresov močni plamen plapolal visoko v zrak. Najveličastnejše pa je bilo na prijaznem holmeu blizu prvaške cerkve, „Goli hrib“ imenovanem, kjer je mej mnogobrojnim občinstvom pri razsvitlavi svirala naša domača godba: himno „Hej Slovani“ in nekoliko drugih slovanskih skladb. Tu so se dvigale rakete visoko v zrak, katerim so odgovarjale nasproti na dornberških Čuklah dornberške. V večernem mraku delalo se to veličasten vtis. V nedeljo bila je slovesna sv. maša in popoldne pri blagoslovu „Zahvalnica“ ter o sv. Cirilu in Metodu pridiga, katero je imel naš velečenjeni pesnik g. Simon Gregorčič. Iz navdušenega govora izvedeli smo življenje prvotnega Konstantina, poznejega sv. Cirila in njegovega brata sv. Metoda; izvedeli smo, kako sta se morala boje-

vati*) z nasprotniki slovanstva, da sta vžgala luč Kristove vere našim, tukrat še paganskim bratom. Dalje slišali smo, kako moramo biti vneti za Krista in njegove nauke; kakó moramo zvesto ljubiti našega presvitlega cesarja, mogočne Avstrije slavnega vladarja; kakó moramo biti navdušeni za svojo domovino in da moramo ljubiti svoj kraj, kjer nam je zibel tepla in kjer nas je ljuba mati prve slovi izgovarjati učila; kakó moramo tudi druge narode spoštovati, ker vsi narodi smo bratje, božja čreda, na katero sam edini Bog dopadljivo gleda, a vendar svoj narod, svoj mili materini jezik da mora vsakdo najprej spoštovati in ljubiti. Tu sem bi morali priti govornikovi nasprotniki, osobito pristaši „dodatkarstva“, in naj bi bili pridigo poslušali, in gotov sem, da bi bil z njimi — mir. Vsi „Slovenci“ dodatki raztopili bi se kakor sneg na poletnem solnci. Po blagoslovu zabavali smo se v čitalnični dvorani, kjer je bilo navzočih tudi več gg. duhovnikov. Takó smo v veselej družbi in med krasnim petjem končali dan, ki nam ne izgine tako hitro iz spomina.

P. V.

Iz Brd, 6. julija. Spodobi se da pové naša „Soča“ kaj o slavnosti sv. Cirila in Metoda, ki jo je priredilo društvo „Slovenski jez“ včeraj v Biljani.

Na večer pred praznikom naznanjali so zvonovi, topiči in nekteri kresi, da se bo de prihodnji dan kaj posebnega godilo pri fari, ki je med briskimi največja. Nastopil je praznik svetih slovanskih blagoslovnikov z lepim vremenom in mnogo ljudstva iz fare in okolice došlo je k slovesnosti ob 10. uri.

Pred cerkvijo stal je slavalok z narodnimi zastavami in tukaj se je delila na društvene stroške tiskana „cerkvena molitev v čast sv. Cirilu in Metodu.“

Nova slika naših svetnikov, ktero je gosp. Avg. Štegel iz Šturij na Ipavskem prav dobro izdelal, postavljena je bila na stranski altar nasproti prižnici; lep venec jo je kinčal. Sveče se prižgejo, duhovniki pristopijo in visokočestiti g. župnik Al. Fabiani blagoslovi podobno, ki kaže svetnike v naravni velikosti. Ko je blagoslovljen, dokončano, zapojó pevci pesem v čast sv. Cirilu in Metodu. Brzo po petji oglasi se v lece pridigar č. g. kaplan Mihaljko Vuga in razloži v dolgem, izvrstnem govoru pomen slavnosti in sv. Metoda zadnje nauke. Potem je bila sv. maša z asistenco, pri kateri so polí Avgusta Lebana latinsko mašo, a vloge slovenske iz „Cecilije“, ki slavijo sv. Cirila in Metoda. Ob 3 urah so bile večernice s pesmijo „Tebe, Boga, hvalimo“; vse v slovenskem jeziku.

II. del slavnosti „beseda“, napovedana, da bo ob 6. uri, morala je počakati do 7. ure, ker se je bil ulil velik dež. Toda vkljub čakanju zbralo se je primeroma malo udeležencev, ker niso vedeli, ali se bo čakalo. Morda so tudi še drugi vzroki, a pr. pomanjkanje godbe, ples v Kojškem, kaka nevoščljivost itd. Pri nas v Brdih se prehitro zaméri in premalo potrpi za skupni blagor. Kedar društvo k „besedi“ uzame godbo, grozijo nekteri; a kedar ni godbe, u-manjkajo tudi tisti in še mnogi drugi. Bog naj jim usluži! Odškodovala sta nas za ta pomanjkljivost dva izobražena gosta z Ipavskega; hvala jima! Hvala tudi vsem drugim, ki so se udeležili in tako svojo vnetost za narodni napredek pokazali! — Beseda je bila lepa, zlasti igra „Boški sir“ je zelo razveseljevala občinstvo. Vrli sodelovalci, slava Vam! Ne ustrašite se! Naprej!

Slavnost je minola, a vtis ne mine. Podoba sv. Cirila in Metoda bo še govorila in vzbujala briska Slovence, navduševala jih bo za „vero in slovenstvo.“ Kdo preračuni nasledke? Narod, ki je z Bogom, ne pogine!

Zatoraj hvala vsem, ki so za to pedobo darovali!

Volče, 1. julija. Sklep letošnje kanoistične vizitacije in birnovanja po bolških in kobariskih duhovnijah bil je pri nas v Volčah 1. julija. Ker se je po legi te fare in želji dušnega pastirja ter faranov milostivemu knezo nadškofu primerno zdelo, je že letos v tej fari tolniške dekanije opravil težke in ume-nitne dolžnosti svojega višjega pastirovanja.

Zadnji dan junja, v torek pod noč, smo se bili napravili k slovesnemu sprejemu ljubljene nadškofa. Iz Tolmina se je bil pripeljal preč. g. dekan z enim g. kaplanom. Naš g. učitelj je stal pripravljen, da bi lahko vsak čas šolsko mladino uvrstil pred slavoioek, kateri je bil iz smerek v velikem razmerju izdelan, z raznimi zastavami in cveticami ozaljšan in je nosil znotraj napis: „Dobro došli“, zunaj pa: „Alojziju: Volčanska fara iz dna srca — Prosi blagoslova Vam z neba“.

Častita je naša fara zavoljo svoje skoro že 1000 letne starosti. Veliko škofov in nadškofov je že videla in sprejela, za to ni čudo, ako se je kinčala za sprejem sedanjega pokneženega vladike z mirno samosvestjo. Duhovni poklicejo kotijaža, da bi se v dveh vozech peljali proti Jekližu na Kamno in bi od tam z

*) Tedaj vedno boj; pred tisoč leti kakor zdaj. Nekteri naši prijatelji (?) bi sv. Cirila in Metoda radi iz nebes pahnili edino za to, ker sta — Slovani. Tedaj pred smrtjo boj in zdaj po njiju smrti tisoč let zopet boj. Čudno!

Pia.

Livka došlega višjega pastirja med veselimi pritrkovanjem zvonov in krepko grmečim strelom topičev spremili med vrstami šolske mladine, veteranov in pobožnega ljudstva v lepo okinčano farno cerkev sv. Lenarta. Duhovni letijo skupaj, da bi se vsedli v voza.

Kedo pa gre sedaj okolo farovža, spremljan od navadnega duhovnika, se zlatim križem na prsih in škofovskim klobukom na glavi? Ljudstvo ne veruje, ker vidi duhovne še doma, in vender nihče drugi ni, ko naš prevzvišeni knezonadškof! Duhovni se naglo pridružijo na poti v cerkev. Višji pastir opravi svojo molitev pred Najsvetejšim in ko stopi iz cerkve, najde tam že našega g. župana, na katerega spoštljivi pozdrav prijazno odgovori. Tudi g. učitelj, ko je spoznal spremenjen položaj, pripeljal je kot izkušen poveljnik svojo četo na pravo mesto, ki je prejela kleče pred cerkvijo škofovski blagoslov.

Ko se milostljivi knezonadškof med duhovni napoti izpred cerkve po stopnicah v farovž, tedaj zagrmje topiči in zapojejo zvonovi, da so ljudje daleč okolo spoznali: sedaj se bliža mil. knez volčanski starodavni fari. — Tako nas je prehitel višji pastir, in je bil vesel, da se mu je vsaj v enem kraju to posrečilo, ker gotovo si smemo misliti, da po sprejemih, govorih, težavni hoji treh tednov ni občutil velike žalosti, da je bilo tu pri nas vse hitreje in krajše.

Še tisti večer šel je čvrsti in po tolikem delu neutrujeni knez na strmi hrib, ogledat si Mengorsko M. Devici posvečeno cerkvico. Mlajši duhovni spremljevalci so se močno potili, da niso zaostajali. Drugo jutro je začelo birmovanje pred 9. in je končalo po 1. uri popoldne. Otroci je bilo tudi beneških okoli 70, domačin in iz bližnjih far več kot 200. Dež je med svetim opraviлом ljudi silil v že tako natlačeno malo cerkev. Mil. nadškof si je se svojim apostolskim vedenjem, s posebno ponižno prijaznostjo in z ljubeznjivo besedo pri spraševanju otrok pridobil srca vseh, kateri ga niso že poprej poznali in ljubili.

Gospod glavar, ki je pri kosilu knezu družbo delal, spremil ga je z duhovni vred hitro po kosilu na Sela v cerkev sv. Magdalene. Čiginci so po vasi ob cesti nasadili majev, kakor so jih tudi Volčani imeli ob poti od slavoloka v cerkev. Kedo bi mogel popisati veselje dobrih pa siromašnih Seljanov, ko so videli knezonadškofa v pobožni molitvi klečati pred oltarjem svoje borne cerkvice? Kakor Volčani bili so tudi oni v vasi visok smerček „maj“ postavili se zastavo in venci. Na oltar in okoli njega so znesli vse svoje lepo dišeče in krasno cvetoče cvetlice in kedar bodo gledali te cvetlice, se zmislijo, kako so Bogu in našemu višjemu pastirju v čast služile. Tudi so postavili slavolok pred cerkvijo z napisom: „Pozdrav Seljanov svojemu višjemu Pastirju.“ Streljali so, da je daleč gromelo po Rutih in Lomskih hribih, in v velikem številu (za malo vas) so sprejemali kleče škofovski blagoslov.

Pod Seli je že čakal nadškofa preč. g. kanalski dekan in v lepem vremenu se je peljal proti Gorici. Kar smo Volčani v pozdrav mil. kneza na slavolok zapisali, tisto se tudi v našem srci nahaja, namreč: „Volčanska fara iz dna srca — Prosi blagoslova Vam z neba“!

—a. a. a.—

Iz Koborida, 1. julija. Lepe vesele in srečne dneve smo obhajali pretekli teden v koborideki dekaniji. Imeli smo v svoji sredi svojega višjega pastirja, milostljivega knezonadškofa Alojzija, ki je prišel v naše kraje deliti sv. birmo ter prepričati se o dejanji in nehanji duhovščine in njej „podložnih ovčic“. V soboto 20. jun. šli so Koborideci naproti Njegovu prevzvišenosti knezonadškofu, ki je peš prihajal iz prijazne Drežnice, kjer je dva dni bival. Z resničnim spoštovanjem in odkritosrčno ljubeznijo sprejela ga je Koboridska duhovščina, starešinstvo, učiteljstvo in šolska mladina blizu mosta. Vsa čast Koboridcem, ki so o tej priliki svoj trg tako lepo okinčali in olepšali, da je bilo veselje. Zvečer je bil trg razsvetljen, domača godba je svirala in vrli pevci so par pesmic krepko zapeli pred stanovanjem preč. g. dekana, odkoder je prevzvišeni knez z veseljem opazeval izraze vdanosti in ljubezni vernega ljudstva.

Mirno in skromno smo drugi dan, v nedeljo praznovali slavni god svojega nadpastirja. Bog daj, da bi jih še mnogo! Zjutraj vršila se je sv. birma in ž njo sklenjena druga cerkvena opravila. Kdo ni bil ginjen pri besedah, katere je na srce govoril birmancem in pričujočim eploh naš vse časti vredni in mnogozaslужni g. dekan o tej priložnosti? In koga ni v srci razveselilo visoko priznanje, katero je prejel naš preč. g. predstojnik iz ust svojega višjega pastirja? Ljubezen nam je priporočeval mil. knezonadškof in ljubezen je dihala iz vseh njegovih presrečnih nagovorov do vernikov.

V ponedeljek je bila predpoludne birma v Starem selu, popoldne pa v Kredu, kjer ljubeznivi in čestitljivi starček, zlatomašnik č. g. Jurij Lapajne še vedno skrbno svojo čredico pase, v čegar družini se je mil. knez zelo srečnega čutil. V Kotu se je izvršilo razen birme v vseh duhovnijah tudi posvečenje dveh cerkva, v Borjani in v Sedlu. Kdor je že kedaj videl to sv. obredovanje in kdor ve, kako dolgotrajno je to sv. opravilo, mora se le čuditi, s kakim veseljem,

s kako pobožnostjo in vdanostjo je škof vse to opraviljal. Globok vtis je to naredilo na v. pričujoče.

Svoje potovanje po naši dekaniji je sklenil mil. škof z birmo na visokem Livku, ki je bila 30. junija. Ko nas je zadnjikrat blagoslovil, šel je odondot še istega popoldne v Volče. Ginjeni smo se ločili od svojega višjega pastirja; zapustiti nas je sicer moral za zdaj, ali njagova redka ponižnost, prijaznost in pobožnost, ostanejo nam vedno v spominu.

Iz Koborida, 1. julija. — Naš trg, znan po svoji lepi legi, vporabi vsako priložnost, da pokaže tudi na zunanji svoje domoljubje in spoštovanje do visokih in zaslužnih mož. Tudi letos ni zaostal o priliki birmovanja in cerkvenih vizitacij, temveč napel je vse svoje moči, da je praznoval z vzvišenim in prečastnim gospodom knezonadškofom dostojno njegov godov dan. — Pred praznikom sv. Alojzija oblekel se je naš trg v prazniško obleko. Po ulicah so bili postavljeni mlaji z zastavami. Zvečer pred veselimi dnevom bila so vsa okna zazsvitljena. Ker je imel priti oni večer milostni gospod knezonadškof iz Drežnice v Koborid, šla mu je šolska mladina in mnogo ljudstva naproti. O mraku naznanijo topiči in pritrkovanje zvonov visoki prihod. Na konci trga sprejmejo kneza naši odličnjaki in tržani in sprejeto so začne pomikati proti stanovanju preč. g. dekana. — Kmalu potem pride k farovžu mlado in staro z bakljami in svečami, z godbo in pevci. Napravili so visokemu gostu podoknico. Tu sta se vspela navdušenost in radovanje do vrhunca in živoklicev ni bilo ni konca ni kraja. Prevzvišeni g. nadškof se je ginjen zahvalil na skazani časti. Drugi dan pred cerkvono slovesnostjo nagovori milostljivega g. nadškofa tržani in imenu vseh faranov. Po dolgih cerkvenih opravilih bil je popoldne v farovžu obed, med katerim so se oglašali topiči in zvonovi. Prevzvišeni gost napravil je na naše ljudstvo najboljši vtis in vsak ga je v duhu spremljal na daljnem potovanju.

Na Krasu, 8. julija. — Ker je bilo pliskavsko romanje v „Soči“ vže popisano, naj sledi zdaj še konec to zadevo.

V soboto, 4. t. m., prišlo je na povelje al. o. k. okr. glavarstva na pliskavski pašnik 7 žandarjev z vozom (skalirjem), ki so altar, ki je bil za silo postavljen razdli ter so spravili podobe in drugo na voz in na vozu v Sežano pod ključ. Z ono besedo: vse so zaplenili ali „konfiscirali.“ Prav tisti dan bilo je tudi osem mož, kateri so imeli pri tem altarji in pri prikazni največ opraviti, klicanih pred o. k. okr. glavarstvo na preslišanje. Izid preiskave bil je ta, da o. k. okr. glavarstvo je slavnemu županstvu v Pliskavici ostro prepovedalo pod kaznijo do 100 gold. — da ne sme trpeti, da bi se ljudje na onem kraju še dalje shajali, da bi oni 4 otroci tjekaj hodili ali da bi se altarji postavljali itd. Ko bi niti to ne pomagalo, govori se, da bi prišli vojaki na občinske stroške, da bodo čuvali, da se vladni ukaz izvršuje in da se ljudstvo brez potrebe in brez dokazane resnične podlage ne bega.

Tudi duhovščina podučuje, kakor se čuje, pridno svoje verne, da imajo verovati vse, kar je Bog razodel in kar nas sv. kat. cerkev verovati uči, a ob enem razjasnuye, da se ne sme vsacemu postopau ali „baburi“ verjeti, dokler ni resnica potrjena od oblasti, ki je za to postavljena.

Da so prikazni mogoče, in da so se tudi vže resnično godile in se še lahko zgodijo, tega noben pravi kristijan ne taji, a previdnosti je treba pri tem, in o resnici tega nima „ljudstvo,“ ampak katera druga oblast soditi.

Smešno se mora človeku zdeti, ko čliši, da se zdaj si prizadevajo nekateri trdovratni tujei na gmajni kamno skupej spraviti ter kljub prepovedi glavarstva postaviti si altar. Prašam: Je li to prav? postavno? kerščansko? — Prav zdaj sem zvedel, da so na občinske stroške spravili domov neko vedno potujočo ženo iz Ajdo., katera je vže pred desetimi dnevi prišla na pašnik v Pliskavico, ki se je tam večkrat zamaknila in ki je nazadnje trčila, da je videla celo M. b. v černej obleki zaradi razdrtega altarja. Tako je zdaj vsega konec. En dober nasledek imela je pliskavska izmišljena prikazen, da so namreč poslali podobo oberšalajske M. b. v Gorico popraviti. Dobro tudi to.

Politični pregled.

V torek začele so se ministerske konference gledé obnovljenja avstro-ogerske nagodbe, katera steče leta 1886. V teh konferencah posvetovali se bodo ministri le o splošnih načelih, podrobnejša posvetovanja vršila se bodo še le v jeseni.

To, potem slavnost na Velehradu in preprovedi o njej, nekatera premeščenja na Dunaji in na gorenjem Avstrijskem so važnejše zadeve,

prošlih osmih dnij, s katerimi politični listi svoje predale mašijo.

V zunanji politiki so najzanimivejša sledeča poročila. Francoska zbornica sprejela je mirovno pogodbo, katero je francoski zastopnik sklenil s Kitajci. Tej pogodbi ni manjkalo nasprotnikov, posebno radi tega, ker so v poslednjem času došla iz Anama neugodna poročila, kjer so domačini zavratno napadli francosko vojsko, a bili so odločno odbiti. Tako je nesrečna vojska vender končana.

Na Angleškem je novi ministerski predsednik razvil program za prihodnjo angleško politiko. Govoril je mnogo, a odločnih načrtov ni objavil; vidi se, da se ministerstvo boji prihodnjih volitev, pri katerih skoro gotovo propade.

Na Španskem obiskal je kralj na tistem mestu Aranjuez, kjer hudó razsaja kolera, obiskal je vse bolnišnice in osebno nagovoril več bolnikov. Vrnivši se v Madrid bil je navdušeno sprejet od množice, katera je med tem izvedela o lepem činu kraljevem.

Domače in razne vesti.

„Slovensko bralno in podporno društvo“ praznovalo je v nedeljo 5. t. m. god svojih patronov, sv. Cirila in Metoda, s slovesno sv. mašo v cerkvi sv. Antona pod Kostanjevico. Cerkvono petje oskrbeli so večinom društveniki pod vodstvom g. Bajta s pomočjo drugih. Cecilijansko petje je navzočim jako dopadlo, kakor tudi krasna slavnostna pesem v spomin sv. blagovestnikov, ki se je pela izvrstno. Cerkvono slavnosti udeležilo se je mnogo društvenikov in njih družin ter drugega ljudstva. Navzoč je bil tudi, kakor po navadi, vitez Tonkli s svojo hčerko in bratom Nikolajem. Hvala vsem, ki so je vredni!

Goriški čitalnici zida g. Marzini nove prostore. Kdor pride v Gorico, naj si delo ogleda. Ona pridišna soba proti šolskemu vrtu, ki je bila brez nadstropja, zdajša se za polovico in zviša na blizu 4 metre visokosti ter bo služila čitalnici in podpornemu društvu kot dvoranica za domače zabave in pri večjih besedah kot jedilnica, sicer pa bo krčmarjeva. Nad dvoranico pride eno nadstropje z dvema sobama za čitalnico, v katerih bo imela bralnico in igralnico, ki bota imeli okna na ulico, ona tudi na vrt. Tista soba v prvem nadstropji, ki je zdaj zadnja proti vrtu ob ulici, bo služila kot bralnica podpornemu društvu. Vhod bo skoz glavna vrata in po sedanjih stopnicah, ki se razširijo. Izpred podpornega društva pred čitalnico se napravi hodnik. Spred čitalničnih vrat s hodnika pa stopnice v vrt in spodnjo dvoranico. Za vrhom, nad sedanjim hlevom, napravi se prostorna dvorana, ki bo imela proti šolskemu vrtu stalen oder, proti Marzinijevemu dvorišču pa prednjo ali vhodno sobo, iz katere se napravi v dvorano dvojne širokih vrat. Spred čitalničnih vrat do omenjene prednje ali vhodne sobe naredi se pokrit hodnik, 3 metre širok. Prostori bodo izvrstni. Sramotno pa je to, da nekateri naši laški prijatelji so skušali, da bi zaprečili to čitalnično podjetje. Narodna zagrizenost nekaterih ljudij presega vse meje.

Politično društvo „Sloga“ dobilo je na vlozeno prošnjo od c. k. deželnega šolskega sveta odgovor, da sme ustanoviti v Gorici slovensko privatno dekliško šolo, in da jo bo smelo odpreti, ko dokaže, da je izpolnilo postavne zahteve (§ 70. državne postave o ljudski šoli z dne 14. maja 1869). Rojaki, na noge! Začetek je dober, treba je nadaljevati.

Goriški župan dr. Maurovich potrjen je kot tak od presvitelega cesarja z najvišjim odlokom 26. junija t. l. Prihodnjo sredo, 15. t. m. opoldne se baje novi župan slovesno umesti v veliki mestni dvorani poleg mestnega vrta.

Deželni odbor razpisal je službo asistenta pri deželni računarnji, iz česar bi bilo sklepati, da je opustil misel na neobhodno potrebno preustrojenje deželne računarnije. Ne dobi se z lahka urad, ki bi bil tako slabo preskrbljen z osebstvom nego je ta. Uradna pisma sestavljati zna en sam uradnik, ki je ob enem vodja tej ustanovi. Ako ta oboli ali gre na odpust, nima namestnika, ki bi mogel posle nadaljevati; ako umrje ali stopi v stalni pokoj, ne bo v celi deželni hiši moza, ki bi umel njegove posle. V takem slučaju bo treba urad zapreti, ako ne prevzamejo dotičnih opravkov deželni odborniki, ali pa popolnoma z nova začeti. Deželnemu glavarju grofu Coroninu priporočamo prav toplo, naj ne oddaja važnega mesta, ako ni popolnoma in vsestransko prepričan o sposobnosti prosilca, kajti upanje na prihodnje usposobljenje je uže večkrat varalo.

Študentovska kuhinja. Darovali so v ta namen „Vincencijevi družbi“ prečestiti pol. nasl. g. g.; dr. Sedaj 2 gol.; dr. Gabrijelj 2 gl.; Križan 50 kr.

Sivec 50 kr.; vik. Gaberček 2 gl., g. H. za julij 2 gl. Prolepo hvalo!

C. k. dvorni svetovalec Franc baron Rechbach, cesarski kamornik, vitez Leopoldovega reda in reda Franca Jožefa, odlikovan je bil, kakor smo poročali, od italijanskega kralja z naslovom „oficirja italijanske krone“. „Rass.“ je zadnjič pripovedovala, da se govori, kakor bi baron Rechbach ne hotel sprejeti omenjenega odlikovanja; drugi pa pripovedujejo, da bi bil g. baron že povrnil italijanskemu ministerstvu imenovalno pismo in dotično znamenje. Koliko je na tem, ne moremo za gotovo povedati; a nekaj je brez dvombe.

Gosp. Ceconi, podjetnik arlberskega predora, ki se je naselil preteklo zimo v Gorici, izdelal je po svojih izvedencih načrte, po katerih bi se Gorici voda dovedla. Odsek mestnih gospodov, ki je stvar presojeval, se ni zjedini, da bi sprejel načrte nepromenjene, in sdi se, da stvar zopet zastane. Goričani bi pa dobro storili, da bi porabili priliko, katero jim ponuja izveden in premožen mož, in da bi ne gledali na malenkostne razlike, kakor bi bil od teh odvisen blagor mesta. Mesto potrebuje vodo in temu se mora pomoči. „Corr.“ natanja v zadnji številki nove podjetnike. Tudi prav.

Razpisano je mesto šolskega sluge na tukajnjem c. k. učiteljskem izobraževališči z letno plačo 313 gld. Prosilci naj podajo svoje prošnje na c. k. deželni šolski svet za Gorico in Gradišče v Trstu.

Poverjeništvu za ulice Parcar, Vogel, Capuccini, Dogana, Barzollini, Leoni, Usina, Corso Francesco Giuseppe in Trieste izročilo je „Slovensko bralno in podporno društvo“ gospodu Ludviku Kerševaniju, krmarju v St. Roku (via Vogel). Pri tej priliki se naprošeri društveniki, da vsako premembo stanovanja naznanijo društvenemu odboru, ker le tako bode mogoče društveni imenik zmiraj v redu imeti. Rednost in natančnost sta prvi pogoj društvenega uspešnega razvoja, kateremu naj se privadijo društveniki v svojo korist.

Sv. Ivana cerkev je zdaj prazna, ker se popravlja. Dosedanja kapelica na listni strani prenese se bolj proti sredi cerkve in naredi se druga enaka tudi na evangelijski strani. Lepo bi bilo, da bi se cerkev tudi zdajšala, ker je razmeroma prekratka, vendar to delo se za zdaj še odloži. Neko drugo delo bi se pa nikakor ne smelo odlagati, ampak moralo bi se že zdaj izvršiti. V mislih imamo tisti visoki zid, ki loči zemljišče okolo cerkve od ulice. Ta zid bi se moral podreti in na njegovo mesto naj se postavi železna ograja. To bi lepoto onega dela mesta močno povzdignilo in iz tega razloga moralo bi tudi mesto pripomoči k stroškom ali pa oni odsek, ki se je sestavil, da skrbí za olepšanje mesta. Z estetičnega stališča ali se stališča dobrega ukusa je to delo neobhodno potrebno; zato upamo, da se tudi izvrši, še predno pride mraz.

God sv. Cirila in sv. Metoda praznoval se je tudi na Goriskem slovensko, kakor spričujejo dopisi iz Brd, s Sv. Gore in iz Prvačine. Pa tudi po drugih krajih spominjali so se slavnostnega dne; goriska čitalnica poslala je brzojavni pozdrav na Velehrad, tako tudi bralno društvo v Selu pri Černicah. V soboto zvečer goreli so na mnogih krajih kresovi, tako v Černicah, v Selu, v Batujah, v Dornbergu, v Pervacini in drugod.

O slabi kupčiji „svilorejcev“ pisala je tudi zadnja „Rassegna“ ter je omenila isto rano, katero smo bili v predzadnji številki označili, namreč s m o v o l j o k u p c e v. Neki dopisnik iz Furlanije pripoveduje, kako je bila kupčija za dva dni popolnoma ustavljena, ker so se bili kupci med seboj pogodili, da bo moral plačati 500 gl. kazni, kdor bi tista dva dni kaj kupil. Ali ni to brezvestno? — Pred nekaterimi dnevi poskočila je bila cena galete naenkrat na 1 gl. 50 kr. in 1 gl. 60 kr. kilo. Marsikdo si tega ni znal razložiti; a resnica je, da tiste dni je bil v Gorici Francoz, ki se je zanimal za svilo. To je zadostovalo, da so morali kupci ceno zvišati. — Naši svilorejci so popolnoma v rokah dotičnih kupcev in svilorejci se pri nas popolnoma opusti, ako ne bo pomoči. „Rass.“ misli, naj bi se ustanovilo društvo, ki bi napravilo peč, v kateri bi se svilodi dušili, da bi prodajalec se svojim blagom lahko počakal. Nam pa se zdi, da ta posel bi lahko prevzel tudi kak zasebnik, da bi galetu paril proti plačilu. A najbolje bi bilo, da bi slavna c. k. kmetijska družba stvar v roko vzela in da bi poiskala zveze z inostranskimi kupci; zato priporočamo to zadevo še enkrat prav toplo naši kmetijski družbi.

Na Velehradu, kjer počivajo ostanki sv. Metoda, bila je preteklo nedeljo, 5. t. m. velika slavnost. Kardinal Fürstenberg, vladika olomuški, imel je slovesno službo božjo v navzočnosti mnoge duhovščine in brezštevilnega ljudstva. Tudi češki voditelj dr. Rieger potoval je s svojo hčerjo na posvečeni kraj. Ogerske Slovence so strašili z globo 5 ali 10 gld., ako bi šli na Velehrad; mnogi se niso zmenili za žuganje in

so šli moleči in pevajoči k bližnjemu svetišču. 5. julija bili so zastopniki vseh slovanskih debel na Velehradu ter so sklenili po poročilu nekaterih listov izdajati v spomin te slavnosti časopis v vseh slovanskih jezicah.

Skupno potovanje na Velehrad je prepovedano; a poseben vlak, ki pojde 10. avg. iz naših krajev, ni ustavljen, samo da pojde v Prago namesto na Velehrad. Kogar veseli potovanje in hoče obiskati naše severne brate, vrle Čehe, naj se udeleži tega potovanja. Za majhne novce bo imel priliko, videti svet in ljudi. Knžnih bolezní na Velehradu in v okolici ni, kakor poročajo časniki, razen 23 slučajev škarlatinke od pomladi do zdaj.

„Slovenska narodna čitalnica“ v Kobaridu imela bo prihodejo nedeljo, 12. julija ob 2. uri popoldne svoj redni občni zbor v društvenih prostorih. Na dnevnem redu bo: 1. Nagovor predsednikov. 2. Poročilo tajnikovo in denarničarjevo. 3. Volitev predsednika in odbornikov. 4. Predlogi in nasveti posameznih udov. K obilni udeležitvi vabi vse gg. ude.

Kmet iz St. Andreža pritožil se je pri uredništvu, kako neuljudno mu je zahajal v neki krmi neki znani tukajšnji Italijan ki bi se rad prišteval omikancem, zaradi slovenske narodnosti. O istem gospodu nam je znano, da je pri neki priliki nekemu rekel, naj govori s Slovenci s komolcem, ako ne znajo italijanski, a nikakor ne slovenski. Tako zagrizenost kaže malo spravljivosti in ne dela dotičniku uobene časti. Slovenci, ne bodite taki, kakeršni so Vaši zagrizeni narodni nasprotniki v javnem življenju in v medsebojnem občevanju.

Iz jetnišnic izpuščeni a nepopoljšani tiči dolgoruki s svojim rokodelstvom silno nadlegujejo Gorenjce, pa tudi po Goriskem se sem in tje prikazujejo. V brezovih gozdih rase olje zoper to nadlogo, pa ni zdravnika, ki bi ga nabral in rabil.

Toča je na praznik sv. Petra in Pavla naredila precej škodo v okolici čepovanski, posebno ječmen je neusmiljeno mlatila. Zadnje 3 tedne imeli smo na Goriskem pogosto deževje in tudi plohe, katerim je bilo primešano tudi kaj toče; vendar večjih nesreč po toči nas je Bog do zdaj obvaroval razen onih, katere smo v tem listu že omenili.

Črešnje in južna železnica. Preteklo leto došlo je na pošto v Štanjela na Krasu za črešnje 18 tisoč gld., letos pa le 2 tisoč gld. Res je, da so bile letos črešnje nekoliko pozneje zrele. Vse eno pa bi ostali nemški kupci rajši pri nas, kjer so bile črešnje lepše in boljše, nego da so morali iti po nje na Ogersko in na Moravsko, če bi ne bila južna železnica v primeri z drugimi tako silno draga. — Če kmet še tega malega, kar pridela, ne bo mogel prodati, se bo pač delalo po nemški priložnici: Kjer nič ni, izgubi tudi davkar svojo pravico. Vendar imamo še zmirom upanje, da doživimo zgradbo nove železnice in da se naša borna kupčija nekoliko povzdigne.

POTNIKE IN BLAGO
spravlja v
Ameriko
najbolje in najceneje
Arnold Reif, na Dunaji, I. Kolowratring h. št. 9
(Najstarejša firma te vrste.)

Mnogo prihrani,
kdor kupi obleko v
KROJAČNICI IGNAČIJA STEINERJA,
ki je največja v Gorici,
v kateri se dobi vsak čas na veliko izbiri
narejena obleka po naslednjih cenah:

Popolna pomladanska obleka za gospoda	od 8 do 30 gl.
„ „ „ „ dečke	„ 6 „ 15 „
„ „ „ „ otroke	„ 3 „ 10 „
Površne pomladanske suknje „ gospode	„ 8 „ 30 „
Pomladanski šaki „ „	„ 5 „ 15 „

Vrhu tega bogata zaloga vsakovrstne robe iz raznih tovarov po naročilu vsled mere, ki se izvrši točno in hitro.

Novo došli dolmani najnovejšega kroja od 8 do 50 gl. za gospé. Šaki za gospe od 4 do 15 gld.

Ljubljanski ZVON

Št. VII. prinaša te spise: 1. Gorázd: Časa nesmrtnosti. Povest v verzih. — 2. Plavica: Spomin in želja. Pesem. — 3. Dr. Fr. Detela: Veliki grof. Zgodovinski roman. (Dalje.) — 4. J. Trdina: Bajke in povesti o Gorjaneh. 22. Pod hrusko. — 5. I. Podgornikova: Glasbena vzgoja v Slovenih. (Dalje.) — 6. Ivan Vhovec: Slavní Slovenci. II. Peter Pavel Glavar. — 7. J. Stritar: Pogovori. V. — 8. Svojinir: Drobne pesmi. 3. 4. 5. 6. — 9. Fr. Levce: Vodnikovi pesni. „Premaga“ in „Mrov god.“ — 10. Janko Kersnik: Agitator. Roman. (Dalje.) — 11. J. Šuman: Odgovor na Štrekeljevo kritiko moje slovnice. — 12. Književna poročila: IV. S. Rutar: Politčna in kulturna zgodovina štajerskih Slovencev. — 13. Slovenski glasnik: Poziv slovenskim pisateljem. — Nove knjige slovenske. — „Führer durch Krain und die Landeshauptstadt Laibach“. — „Trüber Primus und die Reformation in Krain“. — „Archiv für slavische Philologie“. — Književnost hrvaška. — Popravek. — 14. Janko Kalan: Šah. — „Ljubljanski Zvon“ izhaja v mesečnih zvezkih, po 4 tiskovne pole velike osmerke obsežnih, ter stoji za pol leta 2 gld. 30 kr., za četr leta 1 gld. 15 kr.

Št. 340,

Razpis učiteljskih služeb.

V tem okraji se s tem razpisujejo sledeče službe:

1. učitelja - voditelja eno.azrednic na Št. Vidskigori in na Kamnem;
2. podučitelja v Kobaridu in v Bovci. Dohodki navedenih služeb so poleg dež. šols. postav 10. marca 1870. in 4. marca 1879. III. plač. vrste.

Prošnje s postavnimi spričevali sposobnosti, kakor tudi se spričevalom c. k. okrajnega zdravnikarja (za unanje) je vložiti do 10. avgusta t. l. sem le po predstavljenih oblastnijah.

C. K. OKRAJNI ŠOLSKI SVET V TOMINU,
22. junija 1885.

Glasovir na prodaj!
Iz druge roke - dober - natančen.
Via Ponte Isonzo h. št. 15, I. nadstropje,
nasproti Hmelakovemu skladišču.

CVET ZOPER TRGANJE

po dr. Maliči
je odlično najboljšo zdravilo zoper protin ter
ravmatizem, trganje po udih, bolečine v
križi ter živcih, otekline, otrpnele ude in kite
itd., malo časa če se rabi, pa mine po polnem
trganju, kar dokazuje obilno zahval. Zahteva naj se
samo „cvet zoper trganje po dr. Maliči“ z
zraven stoječim znamenjem; 1 steklenica 50 kr.

Zahvala.
Št. 340. Gospodu pl. Trnkoczy-jn, lekarju v Ljubljani.
Moja mati so na protinske bolezni na nogi silno
trpeli in razna domača zdravila brezuspešno rabili. Ko je pa
bolezen čedalje hujša prihajala in že več dni niso mogli
stopiti na nogo, spominam se na Vaš dr. Maličev protinski
cvet po 50 kr. ter si ga nemudoma naročim. In res imel je
čudovit vspeh, da so se po kratkej rabi oprostili mučnih
bolečin. S popolnim prepričanjem priznavam torej dr.
Maličev protinski cvet kot izvrstno zdravilo in ga vsa-
kemu bolniku v enakoj bolezni priporočam. Vašej blago-
rodnosti pa izrekam najprisknejšo zahvalo z vsem spošto-
vanjem udani

Franc Jug, posestnik v Šmarji pri Celji.
Planinski zeliščni sirup kranjski,
izboren zoper kašelj, hripavost, vrtolob, prsne in pljučne
bolečine; 1 steklenica 56 kr. Koristnejši nego vsi v trgovinih
se nahajajoči sokli in širopi.

Kri čistilne kroglice, c. kr. priv.,
ne sme bi se v nijednem gospodinjstvu pogrešati in so se
uže tisučkrat sijajno osvedočile pri zabasanji človeškega telesa,
glavobolu, otrpnenih udih, skazenem želodcu, jetrnih in obistnih
boleznih, v sk tuljah a 21 kr.; jeden zavojs 6 škatuljami 1
gld. 5 kr. Manje od enega zavoja se s pošto ne razpošilja.

Naročila se izvrše: najhitreje s poštnim
povzetjem in Adresa je:

Lekarna TRNKOCZY-ja na Martnem trgu v Ljubljani.